

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060203

DOM
2022-11-10
Stockholm

Mål nr
M 13409-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, deldom 2021-10-25 i mål nr M 2927-12, se bilaga A

PARTER

Klagande

Zinkgruvan Mining AB

Ombud: Advokat A.B.

Motpart

Länsstyrelsen i Örebro län

SAKEN

Fastställande av slutliga villkor för buller avseende gruvverksamhet m.m. i Zinkgruvan

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på så sätt att villkor 18 får följande lydelse:

Buller från verksamheten ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än 55 dB(A) dagtid (kl. 07–18), 50 dB(A) kvällstid (kl. 18–22) och 44 dB(A) nattetid (kl. 22–07).

Nattetid ska dessutom gälla att om momentanvärdet överskrider 62 dB(A) ska bolaget snarast vidta åtgärder för att överskridanden inte upprepas samt rapportera om händelsen till länsstyrelsen. Momentanbullernivån får dock aldrig överskrida 65 dB(A).

Dok.Id 1873234

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

De angivna ekvivalenta bullervärdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas på sätt som anges i Naturvårdsverkets rapport 6538, eller vad som kommer i dess ställe. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer, dock minst en gång vart tredje år eller vid tillfällen som tillsynsmyndigheten annars bestämmer. Momentanbullernivåer nattetid ska kontrolleras i samtliga mätpunkter genom frifältsmätning (immissionsmätning) en gång per år och när det skett förändringar i den verksamhet som kan medföra ökade momentana bullernivåer nattetid. Mätning ska ske under minst trettio minuter. I mätpunkt 6B ska dock mätning ske under minst två timmar. Tillsynsmyndigheten får medge att mätning sker i färre eller andra mätpunkter.

Åtgärder ska fortlöpande utföras för att minimera uppkomsten av buller från verksamheten. Bolaget ska för ändamålet ha en aktuell plan som syftar till att minimera bulleruppkomst. Planen ska redogöra för förekommande bullerkällor, ange möjliga åtgärder för att minimera bullerstörning samt ange om och när åtgärden planeras att utföras. En reviderad plan ska ges in till tillsynsmyndigheten senast 6 månader efter att denna dom vunnit laga kraft. Planen ska därefter revideras och ges in till tillsynsmyndigheten vart tredje år. Planen ska grunda sig på utförd bullerkartläggning som omfattar närfältsmätning och beräkning av bullernivåer för alla tider på dygnet för närmast liggande bostäder.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Zinkgruvan Mining AB (Zinkgruvan) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra villkor 18 enligt följande (kursiv text och överstrykningar markerar ändringar i förhållande till mark- och miljödomstolens deldom).

Buller från verksamheten ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än 55 dB(A) dagtid (kl. 07–18), 50 dB(A) kvällstid (kl. 18–22) och 44 dB(A) nattetid (kl. 22–07).

Nattetid ska dessutom gälla att om momentanvärdet överskrider ~~55~~ 62 dB(A) ska bolaget snarast vidta åtgärder för att överskridanden inte upprepas samt rapportera om händelsen till länsstyrelsen. Momentanbullernivån får dock aldrig överskrida 65 dB(A).

De angivna *ekvivalenta* bullervärdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas på sätt som anges i Naturvårdsverkets rapport 6538, eller vad som kommer i dess ställe. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer, dock minst en gång vart tredje år eller vid tillfällen som tillsynsmyndigheten annars bestämmer. Momentanbullernivåer nattetid ska ~~mätas kontinuerligt~~ *kontrolleras i samtliga mätpunkter genom frifältsmätning (immissionsmätning) en gång per år och när det skett förändringar i den verksamhet som kan medföra ökade momentana bullernivåer nattetid. Mätning ska ske under minst trettio minuter. I mätpunkt 6B ska dock mätning ske under minst två timmar. Tillsynsmyndigheten får medge att mätning sker i färre eller andra mätpunkter.*

Åtgärder ska fortlöpande utföras för att minimera uppkomsten av buller från verksamheten. Bolaget ska för ändamålet ha en aktuell plan som syftar till att minimera bulleruppkomst. Planen ska redogöra för förekommande bullerkällor, ange möjliga åtgärder för att minimera bullerstörning samt ange om och när åtgärden planeras att utföras. En reviderad plan ska ges till tillsynsmyndigheten

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DELDOM
2021-10-25
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 2927-12

PARTER

Sökande

Zinkgruvan Mining Aktiefbolag

Ombud: Advokaten S.H.

SAKEN

Tillstånd till fortsatt gruvverksamhet mm i Zinkgruvan samt tillstånd att vid Hemsjön anlägga och nyttja nytt magasin för anrikningsand m.m.; nu fråga om fastställande av slutliga villkor för buller och spränginducerade vibrationer

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslutar provotiden vad gäller de uppskjutna frågorna om buller och spränginducerade vibrationer (utredningsuppdragen U3 och U4), och föreskriver följande slutliga villkor (villkorsnumreringen anknyter till deldomen den 30 januari 2015). När denna dom vunnit laga kraft ska de i deldomen den 30 januari 2015 meddelade provisoriska föreskrifterna p 4 och P 5 inte längre gälla.

Villkor 18, -buller

Buller från verksamheten ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än 55 dB(A) dagtid (kl. 07-18), 50 dB(A) kvällstid (kl. 18-22) och 44 dB(A) nattetid (kl. 22-07).

Nattetid ska dessutom gälla att om momentanvärdet överskrider 55 dB(A) ska bolaget snarast vidta åtgärder för att överskridanden inte upprepas samt rapportera

Dok.Id 456365

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.vanersborgstingsratt.domstol.se	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00

AVGIVNA SYPUNKTER

Nedan sammanfattas avgivna synpunkter såsom de slutligen uppfattats. Avseende enskilda redovisas även bolagets bemötande.

Länsstyrelsen anför vad gäller buller att bolagets begäran om att slutligt villkor för buller ska fastställas, kan godtas. Länsstyrelsen medger ändringen av klockslag från 07.00 till 06.00 under förutsättningen att de sänker begränsningsvärdena till ”nyetableringskraven” för industri. Länsstyrelsen anser dock att bolagets förslag till momentanvärde är orimligt högt då det maximala värdet som uppmätts är 61 dB(A) och då ljudeffekten fördubblas vid en ökning av 3 dB. Länsstyrelsen anser därför att momentanvärdet ska anges med högst uppmätta värde 61 dB(A) och att detta ska anges som riktvärde.

Länsstyrelsen poängterar vikten av en separat bullerplan ”med egen rättsverkan” och tillstyrker inte sökandens slutliga villkorsförslag som går ut på att bullerplanen integreras i kontrollprogrammet. Länsstyrelsen står därvid fast vid sitt förslag till villkorstillägg enligt följande:

Åtgärder ska fortlöpande utföras för att minimera uppkomsten av buller från verksamheten. Bolaget ska för ändamålet ha en aktuell plan som syftar till att minimera bulleruppkomst. Planen ska redogöra för förekommande bullerkällor, ange möjliga åtgärder för att minimera bullerstörning samt ange om och när åtgärden planeras att utföras. Planen ska tas fram senast 6 månader efter att domen vunnit laga kraft. Planen ska revideras och inkomma till tillsynsmyndigheten vart 3 år. Planen ska grunda sig på utförd bullerkartläggning som omfattar närfältsmätning och beräkning av bullernivåer för närmast liggande bostäder.

Vad gäller vibrationer anför länsstyrelsen att man medger sökandens slutliga villkorsförslag gällande vibrationer.

A. och P.A. samt L.J. anför att de under de senaste åren har besvärats alltmer av buller, och att problemet är den nya krossverksamheten vid Enemossen. De anför att högre decibelvärden än de godkända har registrerats flera

gångar av dem själva. Som förslag framförs att krossen bör flyttas inom området, så att de får en naturlig buffert, eller att en skyddsvall byggs. Det yrkas att villkor om detta beslutas, att mätningar av buller görs i anslutning till deras fastigheter, samt att uppgifterna loggas och lämnas till tillsynsmyndigheten i den årliga miljöredovisningen.

Zinkgruvans bemötande: Den ljudkälla som sakägarna har varit bullerstörda av är ett sorteringsverk. Zinkgruvan har med anledning av klagomålen tagit bort detta från platsen och istället monterat upp det på annan plats, i ett än mer skyddat läge. Vad gäller kontrollen har bolaget avseende industriområdet föreslagit att modelleringar, baserade på närfältsmätningar och topografi, används för redovisning av bullerspridningen. Samma teknik bör användas vid Enemossen. Bolaget åtar sig att modellera och redovisa bullerspridningen för varje ny uppställningsplats och att redovisa dessa till tillsynsmyndigheten i den årliga miljörapporten. Sorteringsverket är i drift endast dagtid och får därmed inte ge upphov till en högre bullernivå än 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid närmaste bostadshus.

Lars och Gunilla Östring anför att de äger fastigheten Nedre Knalla 1.24. Vid sprängningar i gruvan vibrerar marken och huset skakar. Det har varit olika starka vibrationer, sannolikt beroende på var i gruvan sprängningarna sker. Vibrationerna har varit mindre senaste halvåret. Huset är från 1870 talet och är beläget på berg. Vi har under de 45 år vi ägt fastigheten inte tidigare haft skador på grunden. De senaste ca två åren har norra sidan på grunden spruckit och i viss mån rasat och gott sönder. Vi anser att vi har fog för att påstå att skadorna orsakats av sprängningarna.

Vid förhandlingarna i september 2019 gjordes en underhandsöverenskommelse med bolaget om att en extern konsult skulle anlitas för att bedöma om skadorna kan ha orsakats av bolagets sprängningar. Om så är fallet kommer Zinkgruvan Mining att ansvara för reparationskostnaderna. Konsulten gjorde sin undersökning i december 2019. Trots påstötningar har vi inte fått ta del av konsultens utredning.

Sydnärkes miljöförvaltning anför vad gäller buller att bolaget bör öppna upp för möjligheten att erbjuda fastigheter som utsätts för momentanvärden över 55 dB(A) bullerdämpande åtgärder, som t.ex. fönsterbyte. Vad gäller vibrationer tillstyrker miljöförvaltningen att provotiden avslutas och att villkor avseende sprängningsinducerade vibrationer meddelas i linje med bolagets yrkande.

Zinkgruvans bemötande: Momentanvärden över 55 dB(A) kan uppstå nattetid vid enstaka bostäder runt industriområdet. Zinkgruvan delar miljöförvaltningens uppfattning att det kan vara rimligt med åtgärder, som till exempel fönsterbyte, vid bostäder som utsätts för momentant buller över 55 dB(A), och avser att ta upp frågan med berörda fastighetsägare.

DOMSKÄL

Utredningsuppdrag

Vid prövningen av bolagets ansökan om tillstånd valde domstolen att skjuta upp det slutliga avgörandet av villkor för ett antal miljöaspekter varvid tillhörande utredningsuppdrag föreskrevs. De i denna dom aktuella utredningsuppdragen utgörs av U3 rörande buller och U4 rörande spränginducerade vibrationer.

De två utredningsuppdragen förenades med provisoriska föreskrifter P3 och P4 där U3 och U4 gavs följande lydelse:

U 3. Bolaget ska i samband med att nya anordningar för ovanjordshantering av malm projekteras undersöka förutsättningarna att klara bullernivåer som ligger 5 dB(A) under dem som anges i provisorisk föreskrift P 4 för externbuller.

U 4. Bolaget ska undersöka förekomsten av spränginducerade vibrationer i Zinkgruvans samhälle. Bolaget ska senast två år från det att tillståndet tagits i anspråk redovisa resultaten samt ge förslag till villkor och i förekommande fall försiktighetsmått. Målsättningen för utredningarna ska vara att vibrationer i bostadshus aldrig överstiger 4 mm/s, mätt som svängningshastighet i vertikalled i sockel (mätt enligt SS 460 48 66:2011).

Bolagets slutliga förslag till villkor anger såväl för buller som för spränginducerade vibrationer högre nivåer än de som hittills gällt i enlighet med de provisoriska föreskrifterna. Det kan ifrågasättas om inte tillståndet som gavs i deldomen 2015 förutsätter att slutliga villkor för buller och vibrationer ska föreskrivas åtminstone i nivå med de provisoriska föreskrifterna. De uppskjutna frågorna om buller och vibrationer, tolkade mot utredningsuppdragen och vad som i övrigt förekommit i målet, skulle därmed endast avse möjligheten att föreskriva slutliga villkor minst i nivå med eller lägre än de provisoriska föreskrifterna. Slutliga villkor med högre nivåer skulle då inte rymmas inom det givna tillståndet, och förslag på sådana villkor skulle vara utom ramen för vad som kan prövas i målet. Domstolen anser dock inte så vara fallet. Istället bedömer domstolen att den tidigare prövningen inte medför annan formell begränsning än att de rimliga krav som kan ställas på verksamheten i fråga om buller och vibrationer också ska ställas, med tillämpning av 2 kap 7 § miljöbalken. Det förhållande att verksamheten redan erhållit tillstånd medför inte att lägre krav än så kan ställas. Sådana krav måste också ställas att verksamheten fortfarande kan anses tillåtlig inom det medgivna tillståndets ram.

Med beaktande av det ovan sagda har domstolen att pröva lämplig utformning av de slutliga villkoren avseende buller och vibrationer som ska gälla för verksamheten. Domstolen gör härvid följande avvägningar och bedömningar.

Buller

Bolaget har utrett buller i enlighet med utredningsuppdragen. Utredningen kan läggas till grund för beslut om slutliga villkor. Under utredningstiden har bolaget vidtagit ett antal åtgärder vid ventilationsschaktet Cecilia, industriområdet (malmgården) och verksamheten vid Enemossen. Vid de sistnämnda har åtgärderna lett till att bullret nu ligger på en nivå som i huvudsak motsvarar målnivåerna för utredningsuppdraget. Däremot har utredningen visat att problemet med vissa delar av de bulleralstrande verksamheterna på malmgården orsakar högre bullernivåer än som tidigare förutsetts. Enligt bolaget kan målnivåerna för ekvivalentbuller, angivna i utredningsföreskriften U3, nås endast med mycket kostsamma åtgärder.

Den mest betydelsefulla åtgärden avseende buller från malmgården genomfördes redan 2012-2013 genom anläggande av en bullervall runt densamma. Därutöver har bolaget har under åren 2015-2021 utrett förutsättningarna att minska bullerpåverkan från verksamheten ytterligare och också genomfört ett antal åtgärder, bl.a. bullerdämpning av bandgångar, bullerdämpning av fickan/påmatningen till malmmatningen samt infört ett larmsystem för höga ljudnivåer orsakade av utomhushantering av malm. Genom larmsystemet kan operatören (lastentreprenören) få information om bullerhändelser och därvid anpassa kör- och lastsätt så att höga ljudnivåer undviks.

Därutöver har bolaget identifierat ett antal åtgärder som bolaget bedömer har stor reduktionspotential men som bolaget har förkastat på grund av deras höga kostnader i förhållande till dess bullerdämpande effekter.

Domstolen konstaterar att verksamheten på malmgården är lokaliserad mycket nära bostäder vilket försvårar möjligheterna att nå ner till de nivåer som utgjort mål för utredningen. Domstolen finner att yrkade ekvivalentvärden för dygnets olika delar får godtas. Dock har bolaget inte visat att det finns tillräckliga skäl att tidigarelägga tidpunkten för när dagtidvärden ska gälla från kl 07 till kl 06.

När det gäller momentanbuller nattetid har bolaget visat att det är möjligt att begränsa bullerhändelser till 55 dB(A) med undantag för enstaka övskridanden vid hantering av malm på malmgården. På grund av närheten till bostäder bedömer domstolen att sådant buller kan upplevas särskilt störande varför det är skäligt att kräva att bolaget vidtar alla tekniskt möjliga åtgärder för att begränsa det. Ett begränsningsvärde på nivån 65 dB(A), enligt bolagets yrkande, ger enligt domstolen ett alltför svagt incitament att hålla frågan under ständigt fokus. Bolaget har visat att ytterligare bullerbegränsande åtgärder är möjliga att vidta såväl genom tekniska installationer (ex. grizzly) som genom förbättrat larmsystem för lastning m.m. på malmgården. Det sistnämnda kan t.ex. ske genom att de larmnivåer och andra incitament som tillämpas för arbetena sänks jämfört med nuvarande. Att nu skärpa

begränsningsvärdet för momentanbuller genom att uttrycka det som ett strikt gränsvärde skulle dock innebära att enstaka oförutsägbara bullerhändelser medför villkorsbrott. Med aktuellt slag av verksamhet skulle en sådan begränsning vara orimlig. Domstolen finner under dessa omständigheter att det gränsvärde som bolaget föreslagit för momentanbullernivåer nattetid ska kompletteras med ett värde på nivåer som normalt kan klaras om arbetena utförs med tillräcklig försiktighet. Om enstaka bullerhändelser, som orsakar att värdet 55 dB(A) överskrids, skulle inträffa ska bolaget, liksom hittills, vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga upprepning av händelsen. En sådan skyldighet ska föreskrivas genom att villkor vad gäller momentanbuller ges den utformning som framgår av domslutet.

Domstolen konstaterar att utredningsföreskriften omfattade möjligheterna att sänka bullernivåerna för både natt-, kvälls- och dagtid. Utredningen ger inte stöd för att nu kräva ytterligare åtgärder för att nå nivåer som fullt ut motsvarar god miljö kvalitet dag- och kvällstid eftersom bolaget fokuserat nattidsbuller i redovisningen. Mot bakgrund härav inklusive ett visst kvarstående behov av att säkerställa acceptabla momentanbullernivåer nattetid finner domstolen att villkoret om plan för arbetet med bullerbegränsningar ska gälla också framgent, i enlighet med domslutet.

Spränginducerade vibrationer

Vid sprängning uppstår vågrörelser som ger vibrationer i marken. Vågorna sprider sig symmetriskt utåt från detonationen och avtar med ökat avstånd. Utbredningen är beroende på ett flertal faktorer som exempelvis vågtyper samt markbeskaffenhet. Storleken på vibrationen beror främst på avståndet till sprängningen samt energin från den samverkande laddningen.

I verksamheten förekommer sprängningar såväl vid ortdrivning som vid pallbrytning. Antalet ortsalvor kan uppgå till ca 40 st per vecka men ger sällan upphov till kännbara vibrationer. Kännbara vibrationer orsakas istället nästan uteslutande av pallsalvorna som skjuts 2-3 st vecka. Sammanlagt (ortsalvor och pallsalvor) skjuts >2000 salvor per år.

För att minimera olägenheter från spränginducerade vibrationer skjuts salvorna på fasta tider varje dag, närboende informeras regelbundet och man nyttjar en sprängteknik som innebär elektroniska sprängkapslar samt ändrad borring och sprängningsmönster.

Målsättningen för utredningarna var att vibrationer i bostadshus aldrig skulle överstiga 4 mm/s, mätt som svängningshastighet i vertikalled i sockel (mätt enligt SS 460 48 66:2011).

Bolaget har redovisat ett underlag för åren 2015-2021 (2021-08-31) där antalen tillfällen där vibrationerna är större eller lika med 4 mm/s framgår. Av redovisningen framgår att vibrationerna efter 2016 endast undantagsvis tangerar eller överstiger 4 mm/s och de överskridanden som har skett har varit måttliga, d.v.s. alla under 7 mm/s.

Bolaget har föreslagit villkor där sprängningsinducerade vibrationer orsakar vertikal svängningshastighet mätt i sockel till bostad enligt Svensk Standard SS 406 48 66:2011, som inte får överstiga 5 mm/s vid mer än 2 % av kalenderårets skjutningar, och aldrig överstiga 7 mm/s. Vibrationer i storleksordningen 4-7 mm/s torde inte ge upphov till skador på byggnader (BeFo Rapport 107). Av komfortskäl är det dock självklart eftersträvansvärt att hålla vibrationsnivåerna på en så låg nivå som möjligt.

Antalet sprängningar per år beräknas uppgå till över 2 000 (både ortsalvor och pallsalvor). Efter 2016 har antalet tillfällen där 4 mm/s tangerats eller överskridits varierat mellan 1-6 tillfällen per år vilket motsvarar 0,045-0,27 % av antalet sprängningar medan antalen tillfällen där vibrationerna legat mellan 5-6 mm/s har varierat mellan 0- 2 tillfällen motsvarande 0-0,091 %. Att då föreskriva ett villkor som tillåter ett vibrationsvärde lika med eller överstigande 5 mm/s vid upptill 44 tillfällen per år (2 % av 2 200 sprängningstillfällen) kan inte motiveras. Å andra sidan har ingen ”yttnära” ortdrivning företagits under den redovisade mätperioden

vilket naturligtvis kan ändras och kan fordra viss ytterligare marginal. Mot bakgrund av ovanstående så bedömer mark- och miljödomstolen att ett slutligt villkor ska utformas i enlighet med domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-01)

Överklagande senast den 15 november 2021

Kristian Andersson

Joen Morales

Malin Årebäck

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Kristian Andersson, ordförande, tekniska råden Malin Årebäck och Joen Morales samt den särskilda ledamoten Stefan Andersson.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se